

niso utrjeni dovolj, da bi bili kos življenju v popolni prostosti. Vznevoljen nad takim sumničanjem je poklical milijonar k sebi advokata in mu dal nalog, naj toži ravnateljstvo, da ga bo moralo izpustiti, ker plačuje letno norišnici 200.000 dolarjev in bi ta težko pogrešala tako znatno vsoto. Kot dokaz, da je bogataš ozdravljen, je navedel pravni zastopnik dejstvo, da je kjub hudi in resni finančni krizi igral iz norišnice na borzi tako spretno, da je zaslužil tekem zadnjih dveh mesecev pri svoji banki 2 milijona dolarjev.

Sodišče je pa bolj verjelo zdravniku, ki trdi, da bi milijonarjevo zdravje svoboda zopet pokopala in je odbilo advokatovo tožbo ter odredilo, da mora ostati O' Bannion še nadalje v norišnici. Milijonar se je sedaj pritožil na najvišje mesto, zahteva preiskavo zdravstvenega stanja od več drugih zdravnikov, ki nimajo nobenih zvez z blaznico in cela ameriška javnost čaka z veliko nestrpnostjo, kako in kaj bodo odločili najvišji činitelji.

Srečni in nesrečni O' Bannion bo najbrž bojeval še dalje boj, predno bo lahko čisto prosto razpolagal s svojim večmilijonskim imetjem.

*

Meceseve štuke in štafelne za preše in prešne koše, lepe krajnike in vsake vrste rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ul. 25.

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Živahno nakupovanje hmelja se giblje po cenah od 8—11 Din za kg. 50% letine prodanih.

Kapital, kredit in politika.

V Evropi vlada velika gospodarska in finančna kriza, ki se v svojih učinkih čuti tudi v drugih svetovnih delih. Na svetu je v sedanjem času veliko pomanjkanje kapitala, zato pa povsod silijo na površje želje in zahteve po kreditu. Neizogibna podlaga kredita pa je kapital: samo tisti, ki ima kapital, more drugemu dati posojilo.

Vse evropske države hrepenijo po kreditu, kakor razsušena zemlja po dežju. Izjemo dela v Evropi samo Francija. Prej je bila tudi Anglija v vrsti tistih držav, ki so dovoljevale kredit, danes pa ga more sama iskati. Macdonaldova delavska vlada je še nedavno iskala in dobila posojilo 50 milijonov funtov (1 funt je 276 dinarjev), da bi ojačila angleške finance. Ta kredit je bil kmalu potrošen, primanjkljaj v državnem proračunu v znesku 120 milijonov funtov pa je vendar ostal nepokrit.

Nezmožnost ozdraviti finančni položaj Anglije in rešiti vprašanje brezposelnosti je upropastila delavsko vlado. Sestavila se je pod Macdonaldovim predsedstvom vlada narodnega sodelovanja, v katero so stopili zastopniki konservativne in liberalne stranke ter

kakšnih 50 poslancev delavske stranke, ki so ostali Macdonaldu zvesti. Ta nova vlada je takoj zaprosila kredit v Franciji in v Zedinjenih državah Severne Amerike ter ga je tudi takoj dobila, in sicer v znesku 80 milijonov funtov.

Nujno je potreben kredit zlasti Nemčiji. V to svrhu je nemški državni kancler v letošnjem poletju potoval v Pariz in London, da pregovori države, v katerih je kapital doma, naj bi dovolile Nemčiji izdatno posojilo. To se mu sicer ni posrečilo, dosegel pa je vendar to, da so inozemske banke tiste kratkoročne kredite, ki so jih bile odpovedale, zopet podaljšale. Tako je bila Nemčija rešena iz največje finančne zagate. Finančni položaj Nemčije pa je vendar še trajno slab ter se bo poslabšal do zime, katere se letos v Nemčiji bolj bojijo nego kdaj poprej, in sicer ne radi hladnote, ampak radi rastočega števila brezposelnih.

Kreditne potrebe ima v velikem obsegu tudi Italija, ki je že večkrat potrkala na vrata visoke finance v Parizu in Newyorku, katera pa se niso odprla ne sicer radi črnih fašističnih sraje, marveč radi fašistične politike, ki seje nemir v Evropi. Stalni prosilki za kredit sta Avstrija in Madžarska. Tudi naši državi bi bil kredit dobrodošel, ako bi prišel k nam pod ugodnimi pogoji. O boljševiski Rusiji pa je itak znano, da vedno hlasta po zlatu evropskih in ameriških kapitalistov. Ker ga ne more izsiliti potom splošne komunizacije, pa ga želi dobiti potom kredita. V tem je tudi nagib za pogajanja boljševiske vlade s Francijo, da se med obema državama sklene pogodba o medsebojnem nenapadanju in o drugih stvareh. Ne gre boljševiskom za ljubezen lepe Francije, marveč za svetlo francosko zlato.

Francija je danes prva država in skoro edina v Evropi, ki razpolaga z veliko količino zlata in z možnostjo, drugim dati večja posojila. Francoska banka ima danes največjo zalogo zlata v Evropi, in sicer preko dva in pol milijona dolarjev z zlatu. Prekaša jo edino Amerika — Zedinjene države — z zalogo 3 milijard zlatih dolarjev. Kakšne so te vsote, najbolj spoznamo, ako pomislimo, da ima Anglija za 716 milijonov, Nemčija pa za 527 milijonov dolarjev zlata v svojih zalogah. Kdor pa ima denar, njegova beseda v politiki tudi kaj velja. Zato se ni čuditi, da ima Francija v mednarodni politiki v Evropi tako odločilno besedo.

*

O vinski krizi.

Ljutomer, 4. sept. 1931.

Da pokaže, v kakšni stiski je dandanes vinogradnik, je Vinarska podružnica v Ljutomeru ugotovila stroške za obdelovanje vinograda v izmeri 3 oralov z eno viničarijo. Ta proračun, ki velja za ljutomerske gorice, je pregledal in odobril sreški kmetijski referent gospod Jakob Žnidarič.

Investirani kapital za vinograd omejen mere znaša 60.000 Din.

	Din
Obresti od glavnice po 4%	2.400.—
Rez 20 delavcev po 10 Din	200.—
Gnoj nositi 40 delavcev po 10 Din	400.—
I. kop 90 delavcev po 15 Din	1.350.—
II. kop 60 delavcev po 15 Din	900.—
Vežanje šparonov in stavljenje kolja, 10 delavcev po 10 Din	100.—
Pletev 30 delavcev po 10 Din	300.—
Vež 45 delavcev po 10 Din	450.—
Škropljenje I., II., III., IV., 33 škropljarjev po 15 Din	495.—
33 nosačev po 12 Din	396.—
Žveplanja 6 delav. po 15 Din	90.—
III. kop 60 delavcev po 10 Din	600.—
Stavljenje kolja do trgatve 4 delavci po 10 Din	40.—
Trgači 48 delavcev po 10 Din	480.—
Prešari 12 delavcev po 20 Din	240.—
Hlevski gnoj na 1 oral 30 kub. m z vožnjo vred po 100 Din	3.000.—
Kolje 1500 kom. po 1 Din	1.500.—
Galica 150 kg po 7 Din	1.050.—
Žveplo 50 kg po Din 4.50	225.—
Rafija 10 kg po 20 Din	200.—
Apno 100 kg po Din 0.42	42.—
Razne vožnje	150.—
Obraba inventarja	600.—
Davek z dokladami	400.—
Vzdrževanje poslopja	600.—
Zavarovalnina	120.—
Načrtovanje, odnosno oskrbovanje vinograda	2.400.—
Obnova v teku 30 let 60.000 Din, letno	2.000.—
Skupaj	20.728.—

Na treh oralih vinograda pridelamo 30 hl mošta; ali 3000 litrov, torej bi morali prodati mošt najmanj po 7 Din, ako bi hoteli imeti povrnjene vsaj izdatke, dočim o kakem dobičku niti ni govora.

Iz gori navedenega proračuna je razvidno, v kako skrajno obupnem položaju se nahajajo naši vinogradniki. Nujno potrebne so zato vse mere, da se trošarina na vino odpravi, ali vsaj zniža — znašati bi smela z dokladami vred ne več ko 60 par od litra. Vinogradniki apelirajo na javnost, da jih podpre v njihovi borbi za obstanek panoge, ki daje zaslužka tisočim in tisočim rodbinam naše banovine, ki bi ob propadu vinarstva ostale brez kruha.

*

Cene živini rastejo!

Akcija, ki jo je započel »Slovenski Gospodar« s tem, da se zaradi obsodbe mesarjev ne sme zdaj cena živini zniževati, je vzbudila po vsej Sloveniji in zadnji čas tudi po Hrvaškem veliko odobravanje. Nekateri dnevnikarji so naš prvotni članek skoro dobesedno posneli. Vsi sloji, tudi mestni, so postali pozorni na to, da se je kmeta res preveč izkoriščalo in da se ga je sedaj nenkrat hotelo pri cenah živine naravnost oropati. Tudi kmetje so izprevideli, da bi le bila neumnost, dajati živino za vsako ceno, ki si jo bode kdo zmislil. Cene, ki so padle za kak teden na 1.50 do največ 5 Din za kg žive teže, so se dvignile.

Danes je cena živini sledeča: najslabše govedo, krava klobasarica, 3,50 Din, srednje govedo 5 do 6 Din, pitani voli 7 do 7,50 Din 1 kg žive teže.

Iz krogov poštenih mesarjev smo prejeli obvestilo, da so za to ceno, da hočejo pri tem, ko imajo tudi svoje stroške, samo tiste kriti in primeren zaslužek za sebe imeti, zato tudi oni sami obsojajo one mesarje, ki gredo z nakupno ceno živine prenizko. Mi to objavljamo, toda zahtevamo pa od mesarske organizacije, da takoj opozori one mesarje, ki lovijo neuke kmete in kupijo kako govedo pod vsako ceno, potem pa nastavijo cene mesu po 6, 8 in 10 Din za 1 kg. V prihodnjic bomo začeli objavljati imena vseh tistih mesarjev, ki na ta način pritiskajo na ceno živine.

Sedanja cena živine se bo morala še malo zboljšati. To se pa ne bode dalo morda samo s pomočjo konsuma doma, pač pa je treba začeti misliti na izvoz živine. Ta teden se je odprl izvoz debelih prašičev in takoj je cena poskočila na 8 do 9 Din za kg.

V Mariboru pripravlja Zadružna posredovalnica v tem oziru akcijo in bomo o tem poročali, ko bomo kaj podrobneje vedeli.

USPEHI KMETSKE ZVEZE!

Banovinski davek na sobe odpravljen! Od 1. septembra dalje ne velja več davek na sobe. Nikomur ga ni treba plačati. Oni, ki ste ga že plačali, ga morate dobiti nazaj.

Živinski potni listi znižani za polovico! Od 1. septembra dalje stane živinski potni list namesto 6 Din samo 3 Din.

Kmetje, v Kmetško zvezo! Samo močna kmetška stanovska organizacija more uspeti v zahtevah za ves kmetški stan!

*

Prva banovinska sadna razstava v Ptujju,

zdržena s sadnim sejmom pod pokroviteljstvom g. bana Dravske banovine, se vrši od dne 11. do dne 13. oktobra t. l. Otvoritev je dne 11. oktobra ob 10. uri dopoldne.

Razstava bo obsegala vse vrste sadja in sadnega izbora za Dravsko banovino in tudi grozdje. Razstava bode imela trgovski značaj, zato bo vse sadje pravilno sortirano in pakovano, kakor to zahteva današnji svetovni trg. Na razstavi bodo tudi vsi najnovejši sadjarški pripomočki in statistični materijal, kar bo za vsakega sadjarja velikega in poučnega pomena. Sadjarji-razstavljalci bodo med seboj tekmovali v kakovosti sadja in pakovanju ter prejeli nagrade od posebne ocenjevalne komisije.

Razstava ima namen pospešiti izvoz sadja ter dvigniti sadno kupčijo, zato se bo poleg razstave vršil sadni sejem, za katerega bode pripravljeno pravilno pakovano sadje v večjih množinah za takojšnjo prodajo in odvoz.

Sadjarji, ki imajo sadje na prodaj ali ga hočejo razstaviti, naj nemudoma prijavijo količino vsake sorte sadja ter svoje posebne želje razstavnemu odboru v Ptujju, kjer dobijo vsa natančnejša navodila. Vsak razstavljalac mora pripeljati ali doposlati vsaj 100 kg ali tri jugoslovenske zaboje, v katerih naj bo brezhibno sadje ene sorte in ene velikosti ter dobro zapakovano, da se pri prevozu ne poškoduje.

Sadje za razstavo bo razstavni odbor sprejemal od 5. do 9. oktobra od 8. do 17. ure v Društvenem domu v Ptujju, kjer se bo za razstavljalce dobila potrebna pakovalna posoda. Pakovalo se bo sadje v Ptujju in se bo v to svrhu priredil poseben pakovalni tečaj, katerega se lahko vsakdo brezplačno udeleži, če se poprej prijavi, na kar zlasti opozarjamo našo mladino.

V letošnjem letu hočemo stopiti na plan z organizacijo sadne trgovine po svetovnem vzorcu, za kateri namen bomo porabili holandski, ameriški in jugoslovenski zaboje, gajbice in sode v predpisani velikosti, kakor tudi sortirni stroj in merilo za debelost sadja. Vse vrste zabojev, sortirni stroj in merilo za sadje ima na prodaj Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru in razstavni odbor v Ptujju.

Kdor se hoče poučiti, kako se sadje spravlja, sortira in pakuje, naj si naroči Priolovo navodilo pri Sadjarskem društvu v Ljubljani.

Za vse razstavljalce in posetnike razstave bo dovoljena polovična vožnja na železnici.

*

Kako se zatre predenica?

Ako si zapazila predenico, ne pokosi samo one detelje, ki je prepredena, ampak še kakega pol metra na okrog, kjer je na videz zdrava detelja. To predenico pomešaj s slamo, polij malo s petrolejem in požgi! Ko je vse zgorelo, prekoplji ono mesto do 4 cm globoko z lopato, spravi to zemljo na kup, zopet pomešaj s slamo in zopet zažgi. Ne bo več rastla predenica!

Kako napraviš domači sir, ki se drži tudi čez zimo?

Ta sir lahko napraviš iz kislega posnetega mleka. To segrej na 35 do 40°, najbolje v kaki vodi, med vretjem premešaj, da se povsod enako segreje. Če bi preveč segrela, se napravi žmitek, zato je boljše manj kot preveč. Potem pusti, da se nekaj ur hladi, nakar stresi previdno, da se sirnina preveč ne razbije, v platneno vrečo, v katero gre kakih 50 litrov sirnina. Vrečo obesi ta-

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

In še vidi pred seboj Korena, ob Mariji na stolu sedečega. Sodnik mu je sam ponudil stol, ko je videl, da se le s težavo pokonci drži. Matija ni prav vedel, naj li sodniku to zameri, ali naj v mislih njegovo dobroto hvali. A to je čutil iz vsega sodnikovega vedenja: »Meni te dobrote ne bi storil!«

Vidi Petra, kako na stolu sedi, sem proti njemu obrnjen, glasno sopeč, vmes pokašljujoč. Kako strmi vanj z velikimi, od boleznih in razburjenja vročimi očmi. Resnično, prava prikazen! Sliši še njegov stisnjeni, srda polni glas, ko miri ženo: »Če ima dve duši, naj! Ako ima samo eno, tega ne bo mogel storiti.«

Vmes pa zapovedujoči glas sodnikov: »Tiho! Kadar vaju bom vprašal, govorita!«

Ze mu je omahovala roka, kar se ga je nenedoma poleg pohlepa po njivi polastil še velik srd na Korena in Korenko. Odločno je dvignil roko, iztegnil prste in je s trdim glasom za sodnikom govoril besedilo prisega.

Ko je izgovoril, je zbočki pogledal sodnika. Glej, kako resen in mrk stoji onstran mize! Ga bo li zdaj

zdaj udaril naravnost v lice in mu s svojim osornim, izsušenim glasom zaklical: »Po krivem si prisegel, goljuf!«

Sodnik je molčal. Srepa je gledal na pisanje na mizi. Dva-, trikrat je zamišljeno, nekako žalosten pokimal predse.

Odvetnik je za tem napeljal potek razprave na drugo stvar, na najvažnejšo. Ker Koren tako plačati ne bo mogel, naj bi Petku v zameno dal njivo. In ker je takšno pomanjkanje v hiši, bi bil Petek voljan, iz dobrega srca še kak desetak navreči.

Kako je tedaj Peter oživel, pokonci planil! Še vidi močne njegove zobe, kako se lesketajo izpod bledeh, izpitih ustnic, prav kakor mrliču ali razdraženemu psu. Groza ga je spreletela, nehote se je umeknil, ko je slabotni bolnik proti njemu planil. In prav hvaležen je bil gospodu sodniku, da je zbesnelega sosedu potisnil nazaj proti stolu in ga poučil s karajočim, dasi ne prestrogim glasom: »Sedite, Koren, in mirujte! Ni gostilna tukaj, da bi se pretepala.« In še sliši tisti grozni Petrov smeh, tisti pljuča trgajoči kašelji, tisti obupni vzkrik: »Njive se je polakomil, ta satan, moje njive! Da bi ga strela božja!« In bolestni jok Marijin sliši: »Jezus, res naš bo ob njivo spravil! Kako pa naj potem živimo?«

Gomazelo mu je po hrbtu in po vseh žilah ob-

Lepo urejeno. Markec stoji na mostiču, ki vodi čez potok, in reče očetu: »Kaj ne, oče, kako lepo je to urejeno, da teče potok prav pod mostičem. Saj bi drugače bilo težko čezenj priti.«

Si zna pomagati. Ona: »Ze zopet piješ vino. Mar mi nisi obljubil, da boš pil samo tedaj, kadar se boš počutil bolnega?« On: »I no, odkar sem ti ono obljubil, se vedno počutim bolnega.«

Peter je v šoli vedno kakšno neumno uganil. Bil je zato večkrat tepen, a se je spet kaj zgodilo v šoli in bil je takoj na sumu Peterček. Učitelj je rohnal: »Kdo je že spet to sto-